

འཕགས་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་

拉萨文史

政协拉萨市委员会 主办
文史资料专委会

ལྷ་ས་ཡི་ཡིད་ལྷན་པུས་པོ་

拉萨文史

政协拉萨市委员会
文史资料专委会 主办

领导小组成员

顾 问:詹星伍 文官柏

组 长:卓玛杰

副组长:平措杰博

成 员:刘鼎先 白玉林 桑颇·次旺桑培

尼玛顿珠 欧珠旺姆 索朗班觉

王余红 白米玛 洛桑朗杰

旦巴特确

编辑部

主 编:刘鼎先

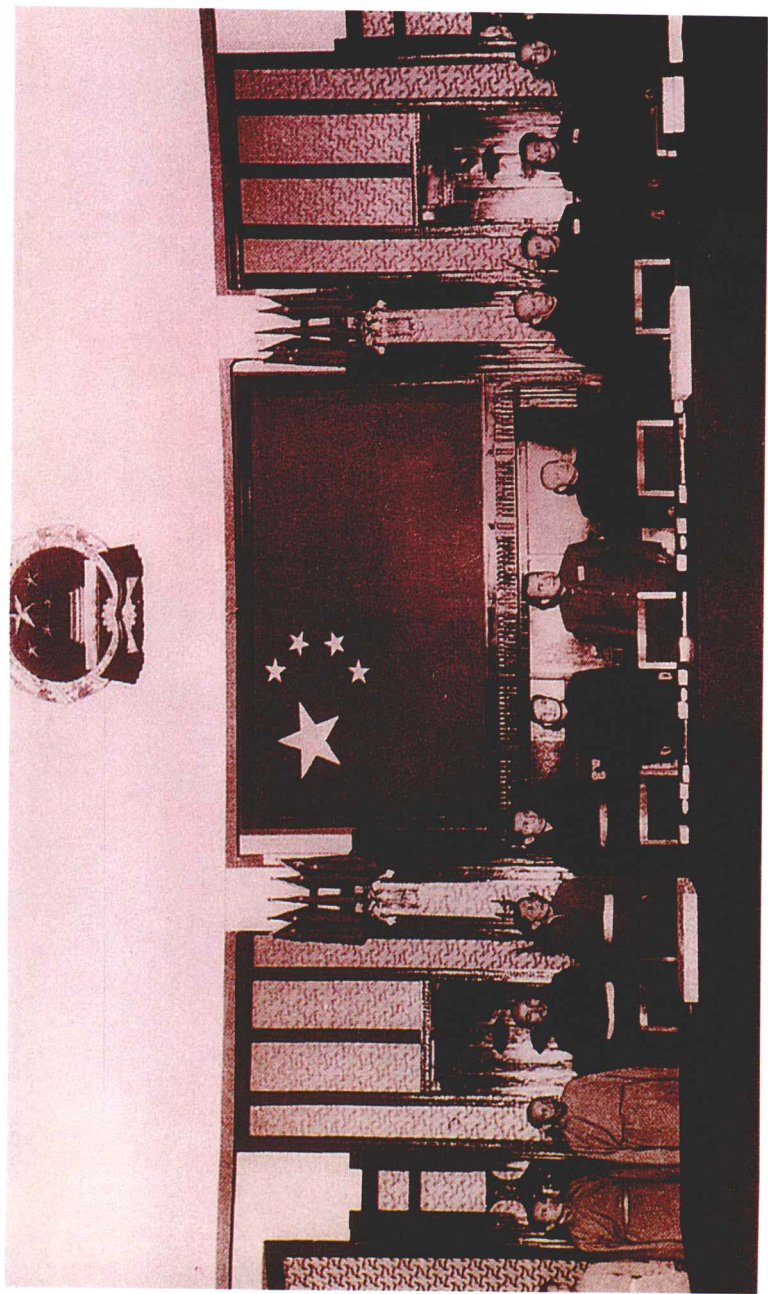
欧珠旺姆

白米玛

责任编辑:欧珠旺姆

主办单位:政协拉萨市委员会

文史资料专门委员会

一九五一年平解放西藏的协议》，西藏的历史揭开了新的一页

中国人民解放军分四路 向西藏进军

从四川出发

从西北出发

从新疆出发

从云南出发

第一排正中间为张经武、右(三)为谭冠三、
左(二)为阿沛·阿旺晋美

1953年西藏妇联主任扬岗（前排中为张国华夫人）与当时妇联的部分上层委员合影（前排左一为谭冠三夫人、左三为阿沛夫人）

1977年三届政协主席罗铭在城关区了解农民秋收情况

1980胡耀帮同志在拉萨了解拉萨市领导班子情况。右（一）为胡耀邦、右（二）为罗铭

འགོ་བརྒྱུད།

ང་ཚོས་རྒྱ་བས་མེམས་བྱི་ཁེངས་བཞིན་དུ་ས་རབས་ཉེར་གཅིག་པར་བརྒྱུད་
 པའི་དུས་མཁོར། བསྟ་གིས་པའི་དོན་ཆེན་དང་བྱ་བ་བཟང་པོ་གཅིག་འཇུག་
 གཉིས་མཐུད་ཚོགས་སྐྱེད་ཞིང་། དེས་ན་མི་རྣམས་རལ་མེད་དུ་ལྟར་སྐོར་ལ་དྲན་
 གསོ་བྱེད་པ་དང་བོད་ལི་བས་བཅིངས་འགྲུལ་བཏང་ནས་ལོ་རྒྱུ་བཅུ་འཛི་རིང་
 ཚོབ་པའི་རྒྱ་བས་ཆེན་འཇུར་སྟོག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་འཇུར་
 བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

འདི་ལོར་རང་སྐོར་ས་ལུ་ལྷན་པོ་བརྒྱུད་ཚོན་འབྱེད་ཆེན་མོའི་འབབ་རྒྱས་
 ཁག་སྟོ་ཀུན་ནས་ལག་བརྟུང་བྱེད་པ་དང་། ལྷུ་ལོངས་བྱི་གོང་ལོག་གང་སར་
 ལྷན་གྱི་ལྷན་ཁྲུང་དང་དབྱེས་ནས་ལོ་རྒྱུད་ཚུ་འཁོར་བར་ཉེན་འབྲེལ་བྱ་
 སྐབས་ལྷོ་མཐུན་ཅང་ཅོ་མིང་གིས་ཉེན་འབྲེལ་ཚོགས་འདུའི་ཚོག་གལ་ཆེའི་
 གསུང་བཤད་གནང་བ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་དེང་རབས་ཅན་བཞི་འཇུགས་སྟུན་བྱ་
 རྒྱུར་བརྒྱུད་ལམ་གསར་གཏོང་ཡོད། “མཚོན་བྱེད་གསུམ་” གྱི་གལ་ཆེའི་
 དགོངས་པ་ནམ་ཡང་ང་ཚོའི་ལམ་སྟོན་སྟོན་མེ་ཞིག་དུ་སྟུར་ཁར། ཉང་གི་
 སྐབས་བཅོ་ལུ་པའི་ལྷན་ལུ་ཚོང་འཁོམས་ཤོས་ཚོགས་ཐངས་རྒྱག་པས་དུས་
 རབས་གསར་པའི་བརྗིད་ཆགས་དམིགས་ཚད་ཁག་གཏན་འཁེལ་གནང་ནས་མི་
 རྣམས་ལ་ཡར་བརྗོད་གསར་གཏོང་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་ལྷུག་འགན་ལྷན་བཟུང་བ་
 ལྷན་བྱེད་ཆབས་ཅིག་རང་རྒྱལ་འདི་ཉིད་འཇམ་གྱིང་ཚོང་དོན་སྤྱི་གཏོང་གས་

ནང་ལྷགས་སྐབ་པར་ཡུང་ཚེ་མི་དཔལ་ས་ལྱིས་བཟ་མིས་ཉིན་འབྲེལ་གཟབ་
 ལྱས་ལྷ་བཞེད་ཡོད་པ་ཤིང་། བཟ་མིས་ཉིས་བཅའ་གས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཡོད་ཀྱི་
 མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔལ་ས་ལྱིས་ཡོད་ཞེ་བའི་བཅའ་ས་འཕྲོལ་བཟང་ནས་ཡོ་
 ལུ་བཅུ་འཁོར་བར་ཉིན་འབྲེལ་ལྷ་བཟང་། ཡུང་དཔུང་གི་སྐོར་ཚོགས་གནང་
 བའི་ཡོད་ཀྱི་ལས་དོན་བཞུགས་ཚལ་ཚོགས་འདུ་ལུན་ལུས་ཚོགས་པོས་ལེགས་
 ལྷག་ལྷག་བར་དགའ་འཕོད་ལྷ་བའི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་གཅིག་འཇུག་གཉིས་་་
 མཐུན་ཏུ་ཚོན་ཡོད།

མོ་ལུ་བཅུ་འཁོར་གི་ཡུང་ཚོ་གསར་པ་དཔུང་བཅུས་པའི་ཉིན་ཡུལ་ཞེ་མཐོ་ཅེ་
 ལུང་གིས་གནས་བཤེས་ཚོ་མའི་ཚོགས་ཉེན་ནས་ཡུང་ཚོ་འདི་ཉིད་དུ་མ་དེ་ནས་བཟུང་
 ཡར་ལངས་པ་ཡིན་ཞེས་ལྷག་བཟུགས་གནང་ཡོད། ཉིན་ཚོན་ལུ་བཟུང་འོ་
 བཞིད་ཉམས་ལུན་པའི་སྐལ་བཟང་བཅོད་ལྷུ་འཁོར་གྱི་ཡར་ལངས་ཡོད་ནས་
 ཡར་ཏུ་བཟུགས་མིང་། ཡོད་སྐོར་ས་ས་མཚོར་ཞེ་བའི་བཅའ་ས་འཕྲོལ་ལ་་་
 བཅོད་ལྷུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་ཁོངས་ཡོད། ལམ་སྐོར་ས་རང་《ལྱས་མཐུན་
 དོན་ཚན་བཅུ་བཟུན་》ལ་མིང་ཉེགས་བཞོད་པ་ཡིས་གདུག་ལྷུ་བཟང་ལུན་ནག་
 གི་སྐྱེ་ཚོགས་མཇུག་འབྲེལ་བ་ཤིང་། སྐྱེ་མོ་༡༧༥༧མོར་ཁོ་མོ་གི་གྱིང་འཇུག་
 རོད་འཇུགས་སྐྱ་བཟང་བ་དང་། དཔལ་ས་གཙོའི་བཅོས་བཟུང་ལུས་པ་ཡིས་
 མོ་མང་གནས་པའི་“ཚོས་མིད་ལྷག་འབྲེལ་”ཀྱི་བཀའ་བཞོད་ལྷུ་དེ་ཉིན་ཞིང་
 ལུན་ལམ་ལྷགས་མེད་པ་བཅོས་པ་དང་དེ་ནས་བཟུང་ཡར་ལངས་ཞིང་ལུན་ལྱི་ཚོ་
 བཟུ་སྐྱེ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་དུ་ས་རིམ་གསར་ལུང་ཞིག་ཏུ་བཅོད་
 ལུབ་པ་ཡུང་ཡོད།

དུས་རབས་ལྗེད་ཀ་ཚུན། ཡོད་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔལ་ས་ལྱིས་“རི་
 ཚོ་ཉེ་མ་ལ་མཚོ་ཡར་བཅེ་མོ་ཡོད། ལུ་པོ་ཡར་ལྷག་གཙང་པོ་ཤིང་ཡར་ལྷུ་མཚོ་

ཡོད་ ཡུང་ཁུན་ཉང་ཕེབས་ནས་ལྷན་པ་མཁའ་བདེ་ལ་ལྷུང་མོང་། ཞེས་སྐལ་
བཟང་རྒྱ་དབྱུང་ས་ལེན་བཞིན་མི་རྣམས་སྐྱོབས་སེམས་ཀྱི་ཁྲིའ་ས་བཞིན་ཡོད་པ་
རེད།

ཞི་བའི་བཅོང་ས་འཕྲོལ་བཉམ་རྗེས་ཡོད་མི་དམངས་རྣམས་ཉང་ཡུང་།
དབྱུང་གི་བྱམས་བཅའི་སྐབས་འཁྲུང་དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་
དམངས་ཀྱི་སྒྲིལ་སེམས་མེད་པའི་རྒྱལ་རྒྱུན་འོག་ མཐུན་སྦྲེལ་དང་རྒྱལ་།
གཙམ་ཀྱི་དར་ཆ་མཚན་པོར་བསྐྱེད་ས་ནས་དར་ཤུགས་རབས་འཕེལ་གྱིས་འོད་
ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་གཞུག་འདྲུགས་སྟུན་ལྟེང་རྒྱུན་སེགས་རྒྱུས་ཆེན་པོ་
སྤེལ་ཡོད། ཉང་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡུང་རྒྱ་ཚང་འཁོམས་ཕྱོག་ཚོགས་
ཐངས་གསུམ་པ་སྐོར་ཚོགས་གནང་རྗེས་བརྒྱུན་བཙོས་ཀྱི་རྒྱུད་པོས་གནང་འོའི་
ལྷ་ས་འདི་ཉིད་སྐོར་ས་ཉིད་བསད་པ་ལྟར་ཡུང་བ་དང་སྐོར་དུའི་སྐབས་སྟུན་དག་
པོས་ས་མཚན་སྒྲིལ་སྐྱེ་ནས། ས་རྒྱུགས་གང་སར་ཚན་ཚལ་འོད་དར་གྱི་རྣམ་
པ་བཟང་པོ་ཚན་ཡོད། སོ་རོ་སྒེ་བཅུ་ཚུན། སྐད་ཆ་ཁྲི་ཉུང་མང་པོ་ཆོག་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་ནས་བཤད་ན་འོད་ཀྱི་གནས་ས་སྒྲོ་འོག་ལྷ་ཡུའི་འལྷུང་སྐོག་དེ་
ཕྱིན་ཞིང་། ད་ཆ་དཔལ་འཕྲོད་འཕེལ་རྒྱུས་དང་དུས་བབ་བརྟན་ཉིད། མི་
དམངས་བདེ་འཁོད་ལས་བཅོལ། མཁའ་མཚམས་སྤྱོད་བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་བཟང་
པོར་འཁོམ་སྒྲིལ་གྱི་དོ་རྣམ་དང་ལྷ་སྐྱོངས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུང་ཡོད།

རྒྱ་སེམས་རབ་ཏུ་འཁོལ་བའི་དང་ནས་འོད་ཏུ་ཞི་བའི་བཅོང་ས་འཕྲོལ་
བཉམ་ནས་སོ་རོ་སྒེ་བཅུ་འཁོར་བར་ཉེན་འཕྲེལ་བྱ་བའི་སྐབས་འདིར་སྐོར་རྒྱུད་
དང་སྐོར་ཁྲིའ་སྐྱིད་གཞུང་གི་བྱམས་བཅའི་སྐབས་འཁྲུང་དང་རྒྱལ་རྒྱུན་། སྐོར་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུགས་ཤུའུ་ཕི་མཁའ་བཟོད་འོག་ སྐྱིད་མོས་ཉང་རྩེའུ་ཕི་མཚན་
ཆེན་དང་རིག་གནས་སོ་རྒྱས་ཆེད་དོན་རྒྱ་ཡོན་ཉེན་ཁའ་གི་སྟུན་མོང་འབད་

前 言

我们满怀豪情跨入二十一世纪的第一年，大事、喜事、盛事桩桩。无不激励着人们的美好回忆，荡起西藏各族人民和平解放 50 周年来所经历的幕幕辉煌。

这一年随着西部大开发战略的全面实施，举国上下普庆中国共产党诞辰 80 周年，江泽民同志在庆典大会上的重要讲话为我国四化建设树立起了一座丰碑，“三个代表”重要思想尤如一盏明灯永放光芒，党的十五届六中全会绘画出了新世纪初催人奋进的宏伟蓝图，在欢呼声中全国人民热烈祝贺我国加入了世贸组织。大喜之年西藏各族人民迎来了和平解放 50 周年的隆重庆典和中央第四次西藏工作座谈会的召开。

回首 50 年前，新中国诞生的那一天，毛泽东主席在天安门城楼上庄严宣告，中国人民站起来。时隔 500 多个日日夜夜庄严的声音在世界屋脊上回荡，西藏高原唱响了和平解放的旋律。《十七条协议》顺利的鉴定，结束了一个残酷、黑暗的时代。1959 年平息了叛乱、顺利完成了民主改革，将延续多年的“政教合一”封建农奴制度永远画上了一个句号。从此，百万翻身农奴进入了社会主义社会的新时代。

半个世纪来，西藏各族人民唱着“珠穆朗玛峰再高也有顶，雅鲁藏布江再长也有源，共产党来了苦变

甜”嘹亮的歌声，总是那么豪迈。

和平解放后，西藏人民在党中央的亲切关怀和全国人民的无私支援下，高举团结、爱国旗帜，意气风发，为西藏社会主义建设事业做出了巨大贡献。党的十一届三中全会以后，改革春风吹醒了古城拉萨，开放洪流冲开了高原神秘的大门，科教兴藏处处焕然一新。50年来，千言万语汇成一句话，西藏发生了天翻地覆的变化。如今，经济发展，局势稳定，人民安居乐业，边防巩固的大好局面，被世人瞩目，刮目相看。

在热烈庆祝西藏和平解放50周年之际，在市委、市政府的关心支持下，在市委宣传部的指导下，在市政协党组的重视与文史专委会全体人员的辛勤努力下，《庆祝西藏和平解放50周年文史专辑》与广大读者见面了。本专辑稿源来自长期工作在党政机关、生产第一线，目睹西藏50年发展与变化的“亲闻、亲见、亲历”的老同志、老领导所阅历过的事件。至此，向关心支持本专辑工作的有关部门、各级领导和撰稿人员表示衷心的感谢，并致以崇高的敬意。由于时间紧，致使撰稿范围较小，加之编辑人员水平有限，难免有许多不尽人意之处或缺点错误，敬请广大读者给予批评指正。

编 者

2001年11月

དཀར་ ཆག

འགོ་བརྗོད།

པོད་ཞི་བམ་བཅེད་ས་འཕྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་རྒྱ་བཅུ་འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་
བའི་ཚོགས་ཚེན་ཐོག་གི་གསུང་བཤད། ཏུའུ་ཅིན་ཐའོ། (1)

“མཚོན་བྱེད་གསུམ་”ལྷི་གལ་ཆེད་དཀོང་ས་བས་མཚུང་བའི་བྱས་ཏེ་ཀྱང་དབྱེད་
གི་པོད་ཀྱི་ལས་དོན་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བཞི་པའི་དཀོང་ས་
དོན་ལག་བཟུང་གཏིང་ཐབ་བྱས་ནས་པོད་ཚོང་ས་འདི་ཉིད་མཚོང་སྤྱོད་རང་
བཞིན་གྱི་ཚོང་འཕེལ་དང་ཡུན་རིང་བདེ་འཕོད་ཡོང་བའི་འབད་བཚོན་བྱེད་
དཀོས། ཀྱའུ་ཅིན་ཐའོ། (13)

རྟེན་འབྲེལ་འཕྲིན་ཡིག་ ང་ཚོ་དཔག་དབང་འཇིགས་མེད། (23)

ང་ཡི་དྲན་གསུ། ལྷང་ལོ་ཅན་ • ཚོ་རིང་དབང་མོ། (30)

པོད་གསར་འཛུགས་སྐབས་བྱེད་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དྲན་གསུ་བྱས་པ།
..... ལའོ་མིང་གིས། (39)

ཞིང་ཐབས་ཀྱི་འཕུལ་བའི་སྐབས་སུ་ལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་པོ། བསོད་སྐུལ། (55)

བདེ་མོ་ནས་ཐོ་ཉོག་རྒྱུང་དབར་གྱི་གཞུང་ལམ་ལ་དངོས་ཞིབ་བྱས་པའི་རྣམས་ཀྱི་
ལྱིར་དྲན། ཀྱང་ཁྱེད་རོང་། (69)

སྐྱེ་དྲག་འཕྲོ་མོ་ཞིག་གི་འཚར་ལོང་ས་ལོ་རྒྱུས།
..... ཆ་པ་ • བསོད་ནམས་སྐྱོལ་མ། (81)

རང་གི་མོ་རྒྱལ་དངོས་ནས་ཉེ་གི་རྒྱལ་གཅིས་འབྲལ་ཚུགས་གཅིག་རྒྱུར་སྲིད་
རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟར་ལག་བརྩམ་རྒྱུར་བའི་མོ་རོ་ལྷ་བཅུ་གྲིང་པ།

..... བསམ་མོ་ • ཚེ་དབང་བསམ་འཕེལ། (96)

ཁ་གཏད་ནས་རྗེས་འབྲང་པར་རྒྱུར་པ།

..... ལྷ་ལྷོ་གསལ་པོ་ • ལྷོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ། (109)

གཡུར་དུ་བའི་ལྷུ་བ་འབྲས།

ཁོང་ཁྲོན་ཞིག། (127)

མོ་ལྷ་བཅུར་པོ་དེ་གི་རྣམ་གསལ་ཁོང་པོ་ཚེ་ལྷུ་བ་འབྲས།

..... ཚེ་བརྟན། (155)

མོ་རོ་ལྷ་བཅུའི་ལྷུ་བ་འབྲས་ལ་ཕྱི་མིག་བརྩམ་ཏེ་ཚོན་ཚལ་ལ་རྟེན་ནས་པོད་དར་
བའུ་དེ་ཚེད་འབད་བཅོན་བུ་རྒྱ།

ཚེ་ལྷོ་དེ་བུར་ཅན། (163)

པར་ཚེན་རྒྱ་ལྷོར་བཅུ་བ་མཚོག་གི་སྐྱ་འབྲས་དུ་ཞབས་ཕྱི་བུ་བའི་ཉིན་མོ།

..... བད་མ་རྒྱལ་པོ། (171)

པོད་ཞི་བས་བཅིངས་འཕྲོལ་མ་བཏང་གོང་དང་། བཅིངས་འཕྲོལ་བཏང་།
རྗེས་ཀྱི་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་ལ་གནས་ཚོང་དོན་སྐོར་རག་ཅམ་སྲིང་པ།

..... ལྷོ་བརྟན། (182)

པོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡིག་བརྒྱུར་ལས་དོན་ཡིས་ལྷ་སའི་ཚབ་སྲིད་དང་། དཔལ་
འཕྲོད། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ནང་དུ་གལ་ཚེ་རྣམས་བ་འདོན་སྲེལ་
བྱས་པ།

ལྷ་ཉིང་། (191)

གནམ་སྲིད་ཀ་འདེགས་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་བདག་པོ།

..... ཚེ་ལྷོ་ཚེས་འཛོམས། (207)

བྱས་རྗེས་མདོན་གསལ་དོད་པ་དང་། ལྷུ་བ་འབྲས་གཡུར་དུ་བ་པ།

..... (215)